

УПРАВЛІННЯ РОЗРОБКОЮ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

Анотація. Обґрунтовано необхідність управління інноваційними проектами і поняття інноваційних проектів. Викладено необхідні розділи проекту, а також класифікацію і завдання інноваційного проекту.

Аннотация. Обоснованы необходимость управления инновационными проектами и понятие инновационных проектов. Изложены необходимые разделы проекта, а также классификация и задания инновационного проекта.

Annotation. The necessity of innovative projects management, and concepts of innovative projects are grounded. The necessary sections of the project, as well as the classification and tasks of an innovative project are expounded.

Ключові слова: проект, управління проектами, інвестиції, інвестор, інновації.

У сучасних умовах, коли, мабуть, єдиним шляхом зростання і зміцнення ринкових позицій для фірми є безперервний розвиток, компанії вибирають одну з двох шляхів: або впровадження інновацій набуває хаотичний характер, або воно виробляється відповідно до корпоративної стратегії і логіки розвитку бізнесу. Другий шлях ефективніший і перспективніший. Але навіть у рамках вірної стратегії може виникнути питання про реалізацію інновацій. Інновацію можна визначити як будь-яке нововведення, створення чогось нового в широкому сенсі: починаючи з нового продукту і закінчуючи зміною системи взаємин між людьми. Головна застава конкурентоспроможності фірми – інноваційність, тобто здатність створювати нові продукти й освоювати нові технології. На додаток до цього важливе також дотримання додаткових умов: відтворюваність конкурентних переваг, відповідна конкурентоспроможність партнерів і постачальників, наявність вимогливих клієнтів.

Проблема управління проектами, з якою стикаються всі підприємства, вельми серйозна. З одного боку, в Україні історично ніколи по-справжньому не прораховували ефективність проекту, з іншого – дуже часто управління проектами до цих пір не визнається сферою професійної діяльності. В той же час залучення методології управління проектами як інструмент планування контролю і координації здійснення інноваційних проектів дозволяє економити значні засоби, реалізовувати цілі проекту в менші терміни і, найголовніше, реалізовувати успішне управління.

Таким чином, метою роботи є розгляд управління інноваційними проектами.

Інноваційний проект – це комплект документів, що визначають собівартість науково обґрунтованих цілей і заходів з рішення проблеми, організацію інноваційних процесів у просторі і в часі. Наукова обґрунтованість цілей і заходів досягається дотриманням наукових підходів до менеджменту, вживанням сучасних методів [1].

Таким чином, інноваційний проект є складною системою процесів, що взаємообумовлена і взаємопов'язана за ресурсами, термінами і виконавцями заходів, направлених на досягнення конкретних цілей (завдань) на пріоритетних напрямках розвитку науки і техніки.

Для реалізації інноваційних проектів істотне значення має їх фінансове обґрунтування або інвестування. При цьому слід розрізняти інноваційні проекти, що мають особливості з точки зору процедур проектного фінансування:

інвестиційні, наприклад, крупні капітальні вкладення на будівництво нових промислових об'єктів (енергетика, транспорт, зв'язок і т. д.);

науково-технічні (інноваційні) – передові технології, новини, продукти і послуги.

Між цими двома проектами існують важливі відмінності:

1) наявна фінансова інформація про капітальні вкладення в промислові об'єкти набагато надійніша, ніж для більшості навіть найпростіших науково-технічних проектів, особливо на ранніх стадіях;

2) відрізняючись значно більшою невизначеністю, інноваційні науково-технічні проекти мають ту перевагу, що вони можуть бути припинені при невеликих фінансових втратах вже на ранніх стадіях розробки;

3) у науково-технічних проектах набагато частіше можна зіткнутися з обмеженістю і неадекватністю інформації порівняно з інвестиційними проектами;

4) інноваційні проекти відрізняються не лише багатокритеріальністю і значною мірою невизначеністю, але й якісною оцінкою.

Інноваційний проект будь-якого рівня повинен включати такі розділи:

1) зміст і актуальність проблеми (ідеї);

2) резюме керівника проекту;

3) дерево цілей проекту, побудоване на основі маркетингових досліджень і структуризації проблеми;

4) собівартість заходів щодо реалізації дерева цілей проекту;

5) комплексне обґрунтування проекту;

6) комплексне забезпечення реалізації проекту;

7) характеристика науково-технічної ради;

8) експертний висновок проекту;

9) механізм реалізації проекту і система мотивації [2].

Механізм реалізації проекту повинен включати структуру інноваційної організації, положення про її підрозділи і посадові інструкції, оперативні-календарні плани, плани комплексного забезпечення, контролю, координації і регулювання виконання завдань і цілей проекту.

Класифікація інноваційних проектів здійснюється на основі класифікації інновацій. За рівнем твердження, фінансування і реалізації: міждержавні, національні, регіональні, галузеві й окремого підприємства.

Основними завданнями інноваційного проекту на рівні організації є:

визначення основних цілей, виду інновації (реконструкція, впровадження нових технологій і т. д.) і доказ відповідності проекту загальним цілям фірми;

виклад конкретних результатів реалізації проекту (збільшення об'єму продажів на Х млн грн; здобуття чистого прибутку на Х млн грн; збільшення частки фірми на існуючому ринку від Х до Z % і т. д.);

вибір інноваційної стратегії фірми з досягнення поставлених цілей реалізації проекту;

визначення конкретних заходів для реалізації в рамках прийнятої інноваційної стратегії;

визначення можливих форм участі інвесторів у здійсненні інноваційного проекту;

визначення нового вигляду товарів і послуг, які пропонуватимуться фірмою в результаті розробки і реалізації проекту;

визначення джерел фінансування;

розрахунок рівня прибутковості;

визначення зразкового терміну окупності;

розрахунок зразкового життєвого циклу інноваційного проекту;

визначення перспективи подальшого розвитку фірми на основі даного проекту [3, с. 151–152].

Розробка інноваційного проекту завершується підготовкою проектної документації. Порядок завершення проекту включає здачу проекту і закриття договору. Здати інноваційний проект – значить, встановити відповідність рішень, прийнятих замовником при розробці концепції проекту, отриманим при його реалізації результатам. Вимоги до здачі і приймання робіт встановлюються договором.

Розглянувши цілі і суть інноваційного проекту, а також різні аспекти характеристики проектів, можна зробити висновок, що управління інноваційним процесом є невід'ємною складовою діяльності сучасного підприємства, яке охоплює планування, організацію і стимулювання інноваційної діяльності, реалізацію інноваційних проектів, розрахованих на здобуття конкурентних переваг і зміцнення ринкових позицій підприємства.

Управління інноваційними проектами є складовою частиною інноваційної діяльності і вирішує питання планування і реалізації інноваційних проектів, розрахованих на значний якісний стрибок у виробництві, підприємстві, соціальній сфері. У широкому розумінні стратегічне управління пов'язане з процесом передбачення глобальних змін в економічній ситуації, пошуком і реалізацією великомасштабних рішень, які забезпечують його виживання і стійкий розвиток за рахунок виявлення майбутніх чинників успіху.

Наук. керівн. Верещагіна Г. В.

Література: 1. Інноваційний проект [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://revolution.allbest.ru/management/00257162_0.html. 2. Управление проектами [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://knowledge.allbest.ru/management.html>. 3. Инновационный менеджмент : справ. пособ. / под. ред. П. Н. Завлина, А. К. Казанцева, Л. Э. Миндели. – СПб. : Наука, 1997. – С. 560.